

van de cervix uitblijft. De bezwaren echter, die bij een dergelijke uitgebreide vergroeiing kunnen optreden, zijn dikwijls zóó groot, dat men — en ik meen hier wel in het algemeen te mogen spreken — eerder de buikholte zal openen om een zoodanig vergroeide baarmoeder los te maken, dan om haar op die wijze vast te leggen.

Ik voor mij eindig hiermede deze discussie. Alleen zou ik SELHORST nog willen vragen het verloop der zwangerschap bij zijn geopereerde patienten te volgen en zoo mogelijk zelf de baring te leiden. Hij was dan wellicht in staat in het beloofde verslag omtrent opgetreden bezwaren in de zwangerschap, den stand van de cervix, den duur van het ontsluitingstijdperk, den graad van rekking van het onderste baarmoedersegment enz. nauwkeurige mededeelingen te doen. Daaruit zou eventueel kunnen blijken, welke stoornissen na vaginifixatie optreden, al zijn zij ook niet van zoo ernstigen aard, dat zij de keizersnede of een andere operatie noodzakelijk maken.

Rotterdam, 6 December 1908.

K. DE SNOO.

Hiermede is de discussie over dit onderwerp gesloten.

Redactie.

DE PRIJS VAN HET TUBERCULOSE-SERUM VAN MARMOREK.

In het nummer van 31 October deelde ik mede, dat de prijs van dit serum f 2.50 per fleschje bedraagt. MARMOREK schreef mij, dat hij tot zijn verbazing hoorde, dat het middel hier te lande voor dezen hoogen prijs verkocht wordt. Om aan vele tot mij gerichte aanvragen te voldoen zij hier medegedeeld, dat het serum van MARMOREK in het vervolg à f 1.50 per fleschje verkrijgbaar is bij „De Onderlinge Pharmaceutische Groothandel” te Utrecht. In het bijzonder wanneer het bij weinig vermogende patiënten wordt toegepast, verdient het de voorkeur zich rechtstreeks tot Utrecht te wenden, daar het middel door tusschenkomst van den apotheker belangrijk duurder wordt.

Arnhem, 7 Dec. 1908.

Dr. E. W. SIKEMEIER.

CONSULTATIE-BUREAU VOOR ARBEIDERS.

Dr. PINKHOF „versiert” in het vorige nummer de mededeeling van prof. DEVOTO, met het bijschrift: „Het is niet meer dan billijk, dat een inrichting, die ongetwijfeld, door al dat onderzoeken, gezonde menschen tot zenuwlijders zal maken (cursiveering van ondergeteekende), ook haar best doet, ze te genezen”.

Het komt mij voor, dat collega PINKHOF, bij nadere studie van deze belangrijke proefneming, de zeer onaangename bijsmaak zijner, voor het vaderland weg neergeschreven, boutade zal moeten verzoeten. Het gaat toch niet aan, den schijn te wekken, alsof de arbeiders, gezond en wel, zonder dat zij in schadelijke bedrijven werkzaam zijn, voor de grap onderzocht worden. De bedoeling is, arbeiders, die blootgesteld zijn aan de kans van chronische loodvergiftiging, van arsenicum-, kwik-, anilinevergiftiging, enz., regelmatig te controleeren, door nauwkeurig bloedonderzoek enz. De beroepseczemen, de beginnende phosphorvergiftiging enz., zij ontsnappen veelvuldig aan de juiste waardeering van den fondsgeneesheer. Bijzonder nuttig werkt een dergelijk

consultatiebureau, bij de keuze van het beroep. In centra met veel industrie kan een dergelijk consultatiebureau onschatbare diensten bewijzen. Er is meer, doch een ingezonden stuk eischt kortheid.

Mag ik aan collega PINKHOF vragen of de Staat, wanneer hij de arbeiders, die van de oorlogschepen de oude verf verwijderen, elke 14 dagen laat onderzoeken (marinewerf) op loodvergiftiging, zenuwlijders kweekt, of het medisch toezicht bij den caissonarbeid schuldig is, of dr. WINTGENS de Maastrichtsche aardewerkers bij het onderzoek op saturnisme nerveus maakt heeft, of de steenhouwers

Het baanbrekend werken van DEVOTO verdient beter oordeel dan een sarkastisch, smalend bijschrift.

Amsterdam, Dec. 1908.

L. HEIJERMANS.

BRIEFWISSELING.

ESPERANTO.

Collega J. N. J. SMULDERS, arts te Schijndel, deelt ons mede, dat, gedurende het laatste congres der Esperantisten te Dresden, door een groep van geneesheeren uit verschillende landen een „Algemeene vereeniging van geneeskundigen-Esperantisten” is opgericht (T. E. K. A. = Tutmonda Esperanta Kuracista Asocio). Zij heeft ten doel het tot stand brengen van praktische betrekkingen tusschen de vakbroeders van alle landen. De contributie bedraagt f 2.40, waaronder begrepen intekening op het tijdschrift. Eere-voorzitter is dr. L. L. ZAMENHOF, arts en vader van het Esperanto. Consul voor Nederland is de heer SMULDERS, die omtrent de nieuwe vereeniging en in het algemeen omtrent alles wat op de wereldtaal betrekking heeft, aan de vakgenooten gaarne inlichtingen verstrekt.

De Redactie.

BERICHTEN.

BUITENLAND

BERLIJN. — Een dringende behoefte. Ter voldoening aan een „vorliingendes dringendes Bedürfniss” zijn eenige welgezinde lieden zoo vriendelijk geweest, een nieuw tijdschrift te stichten: *Zeitschrift für gynäkologische Urologie*. Weldra zal men nu iedere specialiteit zich zien splitsen in drie vakken: kinder-, vrouwen- en mannen-onderspecialiteit. Er kan nog meer bij!

— **Voorlichting op venerisch gebied.** De Deutsche Gesellschaft zur Bekämpfung der Geschlechtskrankheiten zendt aan de verschillende ziekenfondsen voor eenige dagen ter leen een verzameling modellen, afbeeldingen en tabellen betreffende de geslachtsziekten. Ter plaatse woonachtige artsen kunnen met behulp dezer voorwerpen voordrachten houden voor de ziekenfondsleden (*Allg. med. Centralz.*). Zou dit nu de manier zijn, om de menigte op het goede pad te houden?

DUSSELDORF. — **Melksuiker-prijsvraag.** De vereenigde Deutsche melksuikerfabrieken hebben een prijsvraag uitgeschreven over de waarde der